

WOORD VOORAF

Principieel bestrijkt dit woordenboek België, Nederland, Luxemburg, de departementen Nord en Pas-de-Calais en de voormalige Duitse Rijnprovincie (d. i. de Regierungsbezirke Aken, Düsseldorf, Keulen, Koblenz en Trier). In de praktijk was een dergelijke begrenzing echter onuitvoerbaar : de bezittingen van kerkelijke instellingen bv. waren niet gebonden aan grenzen en lagen soms zeer veraf. Het projecteren van de huidige grenzen in de vroege Middeleeuwen is daarenboven absurd. In feite werd dit woordenboek dus een verzameling van alle toponymisch materiaal dat berust in de archieven gelegen binnen voormeld gebied ⁽¹⁾. Niettemin werd een inspanning gedaan om uit daarbuiten gelegen archieven het materiaal betreffende onze gewesten te verzamelen.

Geëxcerpeerd werden : 1° alle originelen van vóór 1226 ; 2° afschriften van niet meer in origineel voorhanden teksten, indien deze laatste ouder zijn dan 1200.

Uitgaven werden alleen geëxcerpeerd wanneer het origineel sedertdien verloren ging of om bepaalde redenen moeilijk te bereiken was. Oorkonden opgenomen in de *Diplomata Belgica* van Koch en mij, werden echter wel naar deze uitgave geciteerd.

Ten einde een groter gebied te kunnen overzien en dus een steviger grondslag te bereiken, werd uit klassieke en uit enkele belangrijke Merovingische bronnen alle materiaal verzameld ten noorden van Seine en Main.

Bij de eindredactie werd het materiaal in de mate van het mogelijke gecondenseerd :

Vooraf gaat de huidige of jongste vorm van de naam (eventueel, bij niet identificeerbare namen, de oude vorm tussen aanhalingstekens) ; vervolgens een sigel ter aanduiding van arrondissement, provincie of Regierungsbezirk. Is de naam niet die van een huidige gemeente, dan volgen tussen rechthoekige haakjes de naam van de gemeente en het sigel. Daarna komen de oude vormen. Elke variante wordt slechts eenmaal vermeld ; zij wordt gevolgd door datum en sigel van de bron(nen).

Ten einde het aantal varianten niet nodeloos uit te breiden, werden bij de eindredactie ondubbelzinnige afkortingen stilzwijgend opgelost. Dubbelzinnige afkortingen werden gecursiveerd. Vormen met verregaande afkortingen werden weggelaten indien voldoende voluitgeschreven vormen aanwezig waren. Waar een behoorlijk stel originele vormen voorhanden was, werden niets nieuws bijbrengende vormen uit afschriften of uit uitgaven geschrapt. Bij stereotiep gelatiniseerde en overvloedig voorkomende namen werden alleen

⁽¹⁾ Met uitzondering nochtans van de uiterst schaarse Engelse namen (die vooral voorkomen in het archief van de Sint-Pietersabdij te Gent), alsmede van de namen uit de departementen Aisne, Oise en Somme in de cartularia en de uitgave van Saint-Martin te Doornik.